

Datum

2021-05-19

Vår referens

Magnus Persson

Planeringssekreterare

Magnus.Persson@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Återrapportering av åtgärder och aktiviteter utifrån revisorskollegiets granskning av hemlöshetsarbetet 2018 STK-2020-972

Sammanfattning

Kommunstyrelsen godkände den 15 oktober 2019, § 252, stadskontorets redovisning av åtgärder och aktiviteter utifrån revisorskollegiets granskning av hemlöshetsarbetet och uppmanade stadskontoret att återkomma med en redovisning av uppdraget andra kvartalet 2021. I detta ärende återrapporterar stadskontoret uppdraget till kommunstyrelsen i sin helhet. Med utgångspunkt i vad som framgår i ärendet och för att säkerställa en fortsatt positiv utveckling i hemlöshetsarbetet föreslås kommunstyrelsen att godkänna promemorian och uppdra åt stadskontoret att genomföra samtliga redovisade förslag och återkomma med en sammanställd rapport vid årsskiftet 2022.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner promemorian om *Återrapportering av åtgärder och aktiviteter utifrån revisorskollegiets granskning av hemlöshetsarbetet 2018* och uppdrar stadskontoret att genomföra samtliga förslag som redovisas i ärendet och återkomma med en sammanställd rapport över dessa senast årsskiftet 2022.

Beslutsunderlag

- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 210325 § 94 med Särskilt yttrande (M+C)
- Remissvar från servicenämnden
- Servicenämnden beslut 2210330 § 37
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 210426 § 138 med särskilt yttrande (V) och (MP) och Reservation (SD) (kompletterande protokollsutdrag)
- Tekniska nämnden beslut 210427 § 142
- Remissvar från tekniska nämnden
- Återrapportering hemlöshetsgranskningen 2018
- G-Tjänsteskrivelse KSAU210531 Återrapportering av åtgärder och aktiviteter utifrån revisorskollegiets granskning av hemlöshetsarbetet 2018
- Revisionens granskningsrapport Hemlöshet 181212
- Kommunstyrelsen beslut 191030 §252 Redovisning av åtgärder och aktiviteter utifrån revi-

sorskollegiets granskning av hemlöshetsarbetet 2018

- Kommunstyrelsen beslut 190213 §40 Granskning av hemlöshet
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 210201 §35 Återrapportering av åtgärder och aktiviteter utifrån revisorskollegiets granskning av hemlöshetsarbetet 2018

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-02-01

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-05-31

Kommunstyrelsen 2021-06-09

Beslutet skickas till

Arbetsmarknad- och socialnämnden

Tekniska nämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Stadskontorets avdelning Analys och hållbarhet.

Ärendet

Revisorskollegiet har under 2018 granskat hemlöshetsarbetet i Malmö stad (STK-2018-1329).

Kommunstyrelsen beslutade den 13 februari 2019, § 40, att ställa sig bakom revisorskollegiets bedömning och gav stadskontoret i uppdrag att återkomma med en sammanställning över revisorskollegiets rekommendationer. Revisionens granskningsrapport är bifogad i sin helhet.

Kommunstyrelsen godkände den 15 oktober 2019, § 252, stadskontorets redovisning av åtgärder och aktiviteter utifrån revisorskollegiets granskning av hemlöshetsarbetet och uppmanade stadskontoret att återkomma med en redovisning av uppdraget andra kvartalet 2021 (STK-2019-687).

Revisorskollegiets rekommendationer

Revisorskollegiet rekommenderar att kommunstyrelsen förtydligar lednings-, samordnings- och uppföljningsansvaret avseende hemlöshetsarbetet. I rapporten framgår bland annat att flera av de intervjuade underströk att kommunstyrelsens men framförallt stadskontorets roll i hemlöshetsarbetet har varit otydligt efter omorganisationen och bildandet av facknämnder. Andra framhöll att det saknas ett helhetsperspektiv när det gäller hemlöshetsfrågan i Malmö stad. Revisionen lyfter även fram flera brister bland fackförvaltningars hantering av bland annat målstyrning och processen runt boende till hemlösa. Revisorskollegiet önskar av kommunstyrelsen svar på följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen rekommenderas att utifrån reglementena förtydliga ansvarsfördelningen mellan nämnderna och gränsdragningen mellan nämndernas kompetens avseende hemlöshetsarbetet.
- Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas att säkerställa att barnrätts-, jämställdhets- och antidiskrimineringsperspektiven beaktas i utvärderingar och uppföljningar av hemlöshetsarbetet.
- Kommunstyrelsen och arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas att säkerställa att den ekonomiska uppföljningen och rapporteringen av hemlöshetskostnaderna är tillräckligt tydlig och transparent.
- Kommunstyrelsen rekommenderas att förtydliga lednings-, samordnings- och uppfölj-

ningsansvaret avseende hemlöshetsarbetet.

- Kommunstyrelsen rekommenderas att säkerställa att det finns en effektiv och ändamålsenlig organisation av hemlöshetsarbetet i Malmö stad.
- Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas att analysera behovet av åtgärder i syfte att förbättra hemlöshetsarbetet.
- Kommunstyrelsen, arbetsmarknads- och socialnämnden samt tekniska nämnden rekommenderas att säkerställa att beställningen, anskaffningen och leveransen av boendelösningar fungerar effektivt och ändamålsenligt.
- Kommunstyrelsen, arbetsmarknads- och socialnämnden samt tekniska nämnden rekommenderas att säkerställa att matchningsprocessen fungerar effektivt och ändamålsenligt.
- Kommunstyrelsen och stadsbyggnadsnämnden rekommenderas att upprätta prognoser samt utveckla den strategiska planeringen avseende bostadsförsörjning och hemlöshetsfrågan.

Framtagandeprocess

I framtagandet av föreliggande promemoria (Återrapportering hemlöshetsgranskningen 2018_sv) har stadskontoret fört dialog med representanter från fastighets- och gatukontoret, serviceförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, samt stadskontorets olika avdelningar. Kommunen har sedan granskningen gjort en omorganisering vad gäller lokalförsörjningen, varför utredningen även omfattar servicenämndens åtaganden i arbetet med att motverka hemlöshet. På grund av covid-19 har arbetet med förvaltningsövergripande arbetsgrupper anpassats utifrån rådande situation. Hänsyn har även tagits till lag, författning och Malmö stads styrdokument för nämnder och styrelser.

Eftersom förslaget direkt berör flera nämnders ansvarsområde fanns behov av att förankra underlaget hos dessa nämnder. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 21 januari 2021, § 35, att utan eget ställningstagande skicka förslag till återrapportering av hemlöshetsgranskningen på remiss till arbetsmarknads- och socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och servicenämnden med svar till stadskontoret senast den 31 mars 2021.

Nedan sammanfattas remissinstansernas yttrande.

Arbetsmarknad- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att promemorian ger en heltäckande och korrekt bild av Malmö stads ansvar i hemlöshetsfrågan. Nämnden anser att utredningens slutsatser lyfter fram flera viktiga områden som behöver förbättras i stadens arbete mot hemlöshet.

Nämnden framhåller att det krävs en stark styrning och tydliga prioriteringar på kommunövergripande nivå för att stadens arbete för bostadslösa ska fylla de krav lagstiftaren ställer och samtidigt säkerställa att stadens gemensamma arbete motverkar hemlöshet.

Nämnden ställer sig positiva till att nämndernas reglementen ytterligare förtydligar ansvarsfördelningen för arbetet med att förebygga och motverka hemlöshet och att barnrätts- jämställdhets- och antidiskrimineringsperspektiv finnas med i översynen. Nämnden ser också positivt på ett närmare samarbete mellan stadskontoret och berörda nämnder i rapporteringen av hemlöshetskostnaderna till kommunstyrelsen.

Nämnden instämmer i stadskontorets slutsats att det finns behov av att kommunstyrelsens roll blir tydligare när det gäller att leda, samordna och följa upp arbetet i staden. Nämnden anser också att det finns ett behov av att kommunstyrelsen och berörda nämnder löpande gör gemensamma analyser för att bedöma behovet av åtgärder i syfte att förbättra hemlöshetsarbetet.

Nämnden bedömer att pågående utvecklingsarbete visar på en positiv förflyttning i arbetet med att säkerställa att beställningen, anskaffningen, leveransen och matchningsprocessen av boendelösningar fungerar effektivt och ändamålsenligt. Nämnden ser också positivt på att staden undersöker möjligheten att prognostisera hemlöshetsutvecklingen och menar att det bör vara en del av arbetet med stadens bostadsförsörjning.

Nämnden vill slutligen lyfta fram att stadens arbete med bostadsförsörjning är grundläggande för att motverka hemlöshet. Det är viktigt att den kommande handlingsplanen för bostadsförsörjning säkrar tillräcklig volym och bredd i bostadsbyggandet i staden samt tillgodoser behoven för särskilt utsatta grupper på bostadsmarknaden i Malmö.

Särskilt yttrande från V och MP. Reservation från SD.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ser ett behov av och välkomnar initiativet till en översyn av berörda nämnders reglementen. Nämnden lyfter också vikten av att barnrätts-, jämställdhets- och antidiskrimineringsperspektiv beaktas i hela nämndens arbete. Samtidigt anser nämnden att de inte har någon påverkan på vem som beviljas boende i beståndet.

Tekniska nämnden ser positivt på att arbetat med att förtydliga samverkansstrukturerna, samt lednings-, samordnings-, uppföljningsansvaret avseende hemlöshetsfrågan fortsätter, då det finns ytterligare behov av förtydligande. Här menar nämnden att det är viktigt att kommunstyrelsens arbete intensifieras.

Tekniska nämnden ser positivt på att arbetet med beställningen, anskaffningen och leveransen av boendelösningar utvecklas och förbättras. För att kunna anskaffa och leverera ett bestånd som motsvarar behovet är det av vikt av en välfungerande samverkan och att det finns aktuella prognoser och mer detaljerade beställningar. Nämnden framhåller även att det har skett en positiv förflyttning i matchningsprocessen.

Tekniska nämnden framhåller ett stort behov av att kunna planera och utveckla det inhyrda beståndet på ett effektivt sätt. För att göra detta krävs prognoser för planering på längre sikt och uttryckta behov eller beställningar för planering på kort sikt. Denna fråga är nära besläktad med frågan om att säkerställa att beställningen, anskaffningen och leveransen av boendelösningar fungerar effektivt och ändamålsenligt.

Servicekommittén

Servicekommittén ställer sig positiv till utredningens förslag på åtgärder och instämmer i remissförslagets slutsatser. Nämnden framför följande förtydliganden:

- Av servicekommitténs reglemente framgår idag att servicekommittén ska beakta ett barnrätts-, jämställdhets- och antidiskrimineringsperspektiv gällande beslut, planering, genomförande, uppföljning och utveckling av verksamheten.

- Servicenämnden har inte i uppdrag att anordna bostäder för privatpersoner och i det avseendet har inte servicenämnden något särskilt uppdrag vad gäller hemlöshet. Nämnden framhåller att uthyrning av bostadslägenheter till privatpersoner sker idag genom tekniska nämndens lägenhetsenhet. Samt även genom MKB fastighets AB.

Nämnden påtalar också att det pågår idag ett löpande arbete med utveckling av processer kopplade till beställningen, anskaffningen och leveransen av såväl lokal som boendelösningar. Detta arbete leds av stadskontoret.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden anser att de brister i arbetet med hemlöshet inom Malmö stad som påpekades av revisorskollegiet har beaktats och åtgärder vidtagits i enlighet med föreliggande rapport.

Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att det krävs fortsatta insatser för att minska hemlösheten. Att kontinuerligt stärka samverkan mellan kommunens olika förvaltningar och bolag samt att fullt ut använda alla de redskap som står kommunen till buds är väsentligt. Det kan handla om hur allmännyttans bestånd nyttjas, hur förmedling av bostäder sker, att ge kommunala hyresgarantier eller ekonomiskt stöd till enskilda hushåll för att minska deras kostnader för att skaffa och inneha en bostad och hur olika typer av krav ställs vid anvisning av kommunal mark för bostadsbyggande. Fokuseringen bör ligga på att målgruppsanpassade och träffsäkra insatser planeras och genomförs.

Sammanfattningsvis ställer sig stadsbyggnadsnämnden bakom rapportens slutsatser. Nämnden vill samtidigt understryka att arbetet för att motverka hemlöshet behöver ha ett fortsatt starkt fokus och att insatser behövs för att förbättra bostadssituationen för den del av befolkningen som inte av egen ekonomisk kraft kan uppnå en godtagbar bostadssituation.

Särskilt yttrande från M och C.

Återrapportering hemlöshetsgranskningen 2018

Syftet med framtagen promemoria är att återkomma till kommunstyrelsen med en sammanställning över åtgärder och aktiviteter utifrån revisorskollegiets granskning av hemlöshetsarbetet 2018. Staden har, sedan granskningen, gjort en omorganisering vad gäller lokalförsörjningen varför utredningen även omfattar servicenämndens åtaganden i utredningen.

Promemorian kan konstatera att samverkan mellan nämnder, bolag och kommunstyrelsen har stärkts genom den nya organisationen men kan utvecklas ytterligare. Den nya organisationsstrukturen, både vad gäller stadskontorets kommunstyrelsens och stadens bostadsförsörjningsorganisation, bidrar till ökad tydlighet i ledning och samordning av hemlöshetsfrågan. Det finns nu en gemensam målsättning med arbetet, både vad gäller organisering av arbetet och ett gemensamt ansvarstagande i genomförandet.

Förslag på fortsatt arbete

Det framtagna underlaget har efter bearbetning mynnat ut i sex olika förslag. Förslagen syftar till att ytterligare utveckla och stärka stadens gemensamma arbete för att motverka hemlöshet samt tydliggöra kommunstyrelsens ansvar att utifrån ett helhetsperspektiv leda kommunens verksam-

het. Promemorian föreslår följande förslag på fortsatt arbete:

- För att arbetet och ansvaret ska tydliggöras, som en del i stadens arbete med att motverka hemlöshet, bör en översyn av berörda nämnders reglemente göras senast 2022.
- För att säkerställa att uppföljningar och utvärderingar säkerställer att barnrätts- jämställdhets- och antidiskrimineringsperspektiv beaktas bör dessa perspektiv finnas med i översynen av berörda nämnders reglemente, enligt ovan.
- Stadskontoret bör tillsammans med berörda nämnder, årligen följa och analysera utvecklingen av kostnader förorsakade av hemlöshet i staden som helhet. Uppföljningen och analysen bör redovisas i en rapport till kommunstyrelsen vartannat år för att säkerställa att uppföljningen är tydlig och transparent.
- Stadskontoret bör analysera behovet av åtgärder senast hösten 2022 i syfte att förbättra hemlöshetsarbetet inför kommande mandatperiod 2023–2026.
- Stadskontoret bör tillsammans med berörda nämnder, följa och analysera utvecklingen av beställningen, anskaffningen och leveransen av boendelösningar senast 2022
- Stadskontoret bör tillsammans med berörda nämnder, undersöka möjligheterna att prognostisera hemlöshetsutvecklingen i Malmö senast 2022.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret tolkar det som att samtliga nämnder ställer sig bakom promemorians samtliga förslag för att ytterligare utveckla och stärka stadens gemensamma arbete för att motverka hemlöshet. Stadskontoret ser också nämndernas yttranden som värdefull input i det fortsatta arbetet med att utveckla kommunstyrelsens roll och uppsiktsplikt, samt stadens gemensamma arbete med hemlöshetsfrågan i stort.

Stadskontoret har beaktat och justerat underlaget enligt nämndernas önskemål. Den mest framträdande ändringen är att stadskontoret bör analysera behovet av åtgärder i syfte att förbättra hemlöshetsarbetet inför kommande mandatperiod, istället för att inrikta sig på att genomföra en uppföljning av program för att motverka hemlöshet 2023. Detta då hemlöshetsprogrammet ännu inte är beslutat. Utöver det är de ändringar som har gjorts till stor del av redaktionell karaktär. Dessa handlar framför allt om förtydliganden avseende nämndernas roller och uppdrag.

Stadskontoret vill också instämma i ett flertal nämnders yttrande vad gäller att kommunstyrelsen roll och uppsiktsplikt behöver förtydligas. Enligt kommunallagen ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över bland annat nämndernas verksamhet. Stadskontoret ställer också sig bakom resonemanget att arbetet med att förtydliga samverkansstrukturerna, samt lednings-, samordnings-, uppföljningsansvaret avseende hemlöshetsfrågan behöver fortsätta utvecklas. Stadskontoret gör dock bedömningen att föreliggande promemoria visar på att det har skett en positiv förflyttning och att det pågår ett aktivt arbete med frågan inom och mellan berörda nämnder och förvaltningar.

Stadskontoret vill också lyfta fram att stadens arbete med bostadsförsörjning är grundläggande för att motverka hemlöshet i Malmö. Det är därmed viktigt att kommande bostadsförsörjningsprogram skapar utrymme för tillräcklig volym och variation i bostadsbyggandet, samt tillgodoser behoven för särskilt utsatta grupper på bostadsmarknaden i Malmö. Stadskontoret vill även framhålla att de kommunala bolagen Boplats Syd och MKB Fastighets AB, även om de inte om-

fattas av revisionens rekommendationer, har en viktig funktion i stadens bostadsförsörjning.

Med utgångspunkt i vad som framgår i ärendet och för att säkerställa en fortsatt positiv utveckling i hemlöshetsarbetet föreslås kommunstyrelsen att uppdra stadskontoret att genomföra promemorians samtliga redovisade förslag och återkomma med en sammanställd rapport vid årskiftet 2022. Därmed säkerställer kommunstyrelsen att uppsikten bedrivs löpande samt utvecklar formerna för ett granskande och prövande förhållningssätt i arbetet med att bedriva uppsikt. Föreslagen redovisas i sin helhet under rubriken ”Förslag på fortsatt arbete” ovan.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör